

Ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 46(Ι) του 1994

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΠΡΟΝΟΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ
ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ ΤΩΝ ΖΩΩΝ ΚΑΙ
ΓΙΑ ΣΥΝΑΦΗ ΘΕΜΑΤΑ

ΜΕΡΟΣ Ι—ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμος του 1994.

Συνοπτικός
τίτλος.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός αν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια—

Ερμηνεία.

«άγριο ζώο» σημαίνει ζώο το οποίο λόγω της φύσης του είναι προορισμένο να ζει σε ελεύθερη κατάσταση, χωρίς περιορισμούς ή χειραγώγηση που επιβάλλονται από τον άνθρωπο·

«αδέσποτο ζώο» σημαίνει κατοικίδιο ζώο το οποίο στερείται στέγης ή βρίσκεται εκτός των ορίων της κατοικίας του κυρίου ή του κατόχου ή του φύλακα του και δε βρίσκεται υπό τον έλεγχο ή την άμεση επίβλεψη οποιουδήποτε κυρίου, κατόχου ή φύλακα·

«αιχμάλωτο ή σε αιχμαλωσία ζώο» σημαίνει άγριο ζώο το οποίο δε ζει στη φυσική του ελευθερία αλλά κάτω από ανθρώπινο περιορισμό και έλεγχο·

«αρμόδια αρχή» σημαίνει το Διευθυντή Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, καθώς και κάθε μέλος της Κτηνιατρικής Υπηρεσίας που ενεργεί εκ μέρους του·

«αστυνομικές αρχές» σημαίνει τον Αρχηγό της Αστυνομίας, καθώς και κάθε μέλος της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου που ενεργεί εκ μέρους του·

«Επιτροπή» σημαίνει την δύναμη του άρθρου 19 για κάθε Επαρχία καθιδρυόμενη Επιτροπή Ευημερίας Ζώων·

«ζώα» σημαίνει κάθε είδος θηλαστικών, πτηνών, ερπετών, αμφίβιων, εντόμων, ιχθύων, μαλακίων και οστρακοδέρμων·

«ιπποειδή» σημαίνει ίππους, όνους και ημίονους και άλλα μόνοπλα·

«καθορίζω» σημαίνει καθορίζω με κανονισμούς και «καθορισμένος» έχει ανάλογη έννοια·

«κανονισμοί» σημαίνει κανονισμούς που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος Νόμου·

«κατοικίδιο ζώο» σημαίνει ζώο το οποίο διατηρείται ή προορίζεται να διατηρείται από τον άνθρωπο, κυρίως στην κατοικία του, για ιδιωτική ψυχαγωγία και για συντροφιά·

«κτηνίατρος» σημαίνει κτηνίατρο εγγεγραμμένο δυνάμει του περί της Ασκήσεως της Κτηνιατρικής και Εγγραφής Κτηνιάτρων Νόμου του 1990, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται·

169 του 1990.

«Υπουργός» σημαίνει τον Υπουργό Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος.

Σκοπός
και πεδίο
εφαρμογής
του Νόμου.

3.—(1) Ο παρών Νόμος καθορίζει το γενικό πλαίσιο των κανόνων συμπεριφοράς που πρέπει να τηρούνται κατά το χειρισμό ζώων με σκοπό τη διασφάλιση της υγείας και ευημερίας τους.

(2) Ο παρών Νόμος εφαρμόζεται μόνο στα κατοικίδια ή αιχμάλωτα ζώα, καθώς και στα ζώα τα οποία με οποιοδήποτε τρόπο βρίσκονται κάτω από ανθρώπινη επίβλεψη και έλεγχο.

(3) Ο παρών Νόμος ισχύει και δεσμεύει κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, μέσα στην επικράτεια της Δημοκρατίας, περιλαμβανομένων της Κυβέρνησης και των λοιπών οργάνων και αρχών της Δημοκρατίας.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ—ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Βασικές
υποχρεώσεις
έναντι
των ζώων.

4.—(1) Τα ζώα θα πρέπει πάντοτε να τυγχάνουν χειρισμού κατά τρόπο που προσιδιάζει καλύτερα στις φυσιολογικές και εθολογικές ανάγκες τους.

(2) Πρόσωπο το οποίο έχει στην κυριότητά του, στην κατοχή του ή στη φύλαξή του οποιοδήποτε ζώο, πρέπει να διασφαλίζει την υγεία και την ευημερία του ζώου αυτού.

(3) Απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο να εκθέτει ή υποβάλλει, χωρίς εύλογη αιτία, οποιοδήποτε ζώο σε πόνο, ταλαιπωρία, τραυματισμό ή φόβο.

(4) Απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο εσκεμμένα και χωρίς εύλογη αιτία να χορηγεί ή να προμηθεύει, ή όντας ιδιοκτήτης ή κάτοχος να επιτρέπει τη χορήγηση ή προμήθεια, οποιοδήποτε δηλητηρίου ή άλλης βλαβερής ουσίας σ' οποιοδήποτε ζώο ή να προκαλεί όπως τέτοια ουσία ληφθεί απ' οποιοδήποτε ζώο.

Απαγόρευση
κακομετα-
χείρισης
κλπ., ζώων.

5.—(1) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 4, τα ζώα απαγορεύεται να υποβάλλονται σε κακομεταχείριση, παραμέληση και άσκοπη υπερκαταπόνηση.

(2) Ειδικότερα απαγορεύεται—

- (α) Η με οποιοδήποτε τρόπο περιαγωγή ζώου σε κατάσταση επέλευσης φρικτού θανάτου·
- (β) η θανάτωση ζώου για σκοπούς ψυχαγωγίας ή άλλους ανεπίτρεπτους σκοπούς, και ιδιαίτερα η χρήση ζώων ως στόχων εξάσκησης, πλην των δικαιολογημένων περιπτώσεων οι οποίες θα καθοριστούν αυστηρά·
- (γ) η διοργάνωση αγώνων μεταξύ ζώων ή με ζώα, κατά τη διάρκεια των οποίων τα τελευταία υφίστανται κακομεταχείριση ή θανατώνονται·
- (δ) η χρήση ζωντανών ζώων για εκπαίδευση σκύλων ή έλεγχο της επιθετικότητάς τους, εκτός όταν οι σκύλοι εκπαιδεύονται ή δοκιμάζονται σε τεχνητή φωλιά και σε συνθήκες που θα καθοριστούν·
- (ε) η χρήση ζώων για εκθέσεις, διαφημίσεις, παραγωγή κινηματογραφικών ταινιών ή για παρόμοιους σκοπούς, όταν αυτό συνεπάγεται την πρόκληση πόνου, ταλαιπωρίας ή τραυματισμού σ' αυτά·
- (στ) η απελευθέρωση ή εγκατάλειψη ζώου του οποίου η επιβίωση εξαρτάται από την ανθρώπινη φροντίδα με σκοπό την απαλλαγή από αυτό·
- (ζ) η αφαίρεση των ονύχων, η αποκοπή των αυτιών ή η αφαίρεση των φωνητικών οργάνων των ζώων, εκτός αν συντρέχουν λόγοι υγείας ή ευημερίας του ζώου που διαπιστώνονται εκ των προτέρων από κτηνίατρο·
- (η) η χορήγηση ουσιών προορισμένων να διεγείρουν τις φυσικές ικανότητες ζώων για σκοπούς αθλητικών αγωνισμάτων·

- (θ) η σκληρή εργασία ή εκπαίδευση του ζώου που αγγίζει τα όρια του βασανισμού·
- (ι) η πρόσδεση και έλκυση του ζώου σε αυτοκινούμενο όχημα, με τρόπο που δυνατό να προκαλέσει καταπόνηση, τραυματισμό και ταλαιπωρία·
- (ια) η χρήση οχημάτων ή άλλων μέσων φόρτωσης, μεταφοράς και εκφόρτωσης ζώων που είναι ακατάλληλα για το σκοπό αυτό ή που δε συνάδουν με το είδος ή το χαρακτήρα του ζώου που θα μεταφερθεί·
- (ιβ) η παρατεταμένη και κάτω από αντίξοες συνθήκες αναμονή του ζώου σε οχήματα ή άλλα μέσα μεταφοράς ή άλλους χώρους που είναι δυνατό να προκαλέσουν ταλαιπωρία και καταπόνηση του ζώου·
- (ιγ) ο συνωστισμός ζώων σε μέσα μεταφοράς ή άλλους χώρους αναμονής ή ενσταυλισμού που είναι δυνατό να προκαλέσει ταλαιπωρία και καταπόνηση των ζώων·
- (ιδ) η χρήση εκπαιδευτικού περιλαιμίου σε σκύλο, εκτός της περιόδου εντατικής εκπαίδευσής του·
- (ιε) η πρόσδεση ζώου σε μόνιμη βάση κατά τρόπο που δεν επιτρέπει ικανοποιητική ελευθερία κίνησής του ή που εκθέτει αυτό στον κίνδυνο στραγγαλισμού·
- (ιστ) η εφαρμογή σκιαδίου των οφθαλμών ή άλλων μέσων σε πτηνά για αποφυγή τσιμπήματος με το ράμφος·
- (ιζ) η χρησιμοποίηση ιπποειδών προχωρημένης ηλικίας, ασθενών, πασχόντων, εξασθενημένων ή απισχνασμένων σε οποιαδήποτε εργασία, αθλήματα, επίδειξη ή για άλλους παρεμφερείς σκοπούς·
- (ιη) η διατήρηση ζωντανών ιχθύων σε κλωστή ή αγκίστρια, που έχουν διαπεράσει με οποιοδήποτε τρόπο το σώμα των ιχθύων, ή σε κλειστό δίκτυ κατά τρόπο που δυνατό να προκαλέσει τον τραυματισμό τους.

6.—(1) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 4, κάθε πρόσωπο το οποίο έχει στην κυριότητά του, στην κατοχή του ή στη φύλαξή του οποιοδήποτε ζώο πρέπει να του παρέχει κατάλληλη για το είδος ή την κατηγορία του τροφή, νερό και φροντίδα και, όπου απαιτείται, στέγαση.

Γενική
φροντίδα
ζώων.

(2) Η αναγκαία ελευθερία κινήσεων του ζώου δεν πρέπει να περιορίζεται μόνιμα ή άσκοπα με οποιοδήποτε τρόπο που συνεπάγεται πόνο, ταλαιπωρία ή τραυματισμό.

(3) Πρόσωπα τα οποία έχουν στην κυριότητα, κατοχή ή φύλαξή τους ιπποειδή προχωρημένης ηλικίας, πάσχοντα, ασθενούντα, εξασθενημένα ή απισχνασμένα οφείλουν να τα προστατεύουν και να τα φροντίζουν μέχρι το θάνατό τους, εκτός αν αποφασίσει διαφορετικά γι' αυτό κτηνίατρος.

(4) Κανονισμοί μπορούν να καθορίζουν γενικές ή ειδικές απαιτήσεις για τη διατήρηση των διάφορων ζώων αναφορικά με τέτοια θέματα όπως είναι οι ελάχιστες διαστάσεις, ο σχεδιασμός, ο φωτισμός και ο εξαερισμός των διατιθέμενων χώρων ενδίαιτησης αυτών, η πληθυσμιακή πυκνότητα για ομαδική στέγαση και τα μέσα πρόσδεσης των ζώων.

7.—(1) Οποτεδήποτε καταστεί αναγκαίο για σκοπούς προστασίας της υγείας και ευημερίας ζώων ορισμένου είδους ή κατηγορίας, ο Υπουργός μπορεί, με διάταγμα που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, να απαιτήσει όπως, μέσα σε ορισμένη χρονική περίοδο, όχι μικρότερη των έξι μηνών, οι επαγγελματίες φροντιστές και εκπαιδευτές της καθορισμένης στο διάταγμα κατηγορίας ζώων εξασφαλίσουν πιστοποιητικό

Επαγγελματίες
φροντιστές
ζώων.

ικανότητας για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού και να καθορίσει τον τρόπο και τους όρους με βάση τους οποίους θα χορηγείται το πιστοποιητικό αυτό.

(2) Όταν διάταγμα δυνάμει του εδαφίου (1) εκδόθηκε και βρίσκεται σε ισχύ, απαγορεύεται σ' οποιοδήποτε πρόσωπο να ασκεί το επάγγελμα του φροντιστή ή εκπαιδευτή της καθορισμένης κατηγορίας ζώων κατά παράβαση του εν λόγω διατάγματος.

Χρήση ζώων για εκπαιδευτικούς και ερευνητικούς σκοπούς.

8.—(1) Απαγορεύεται η χρησιμοποίηση ζωντανών ζώων για εκπαιδευτικούς σκοπούς, εκτός κατόπιν άδειας της αρμόδιας αρχής, που χορηγείται μόνο σε περιπτώσεις που αυτό κρίνεται αναγκαίο μέσο επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Κεφ. 29Α.

(2) Η χρησιμοποίηση ζωντανών ζώων για ερευνητικούς και πειραματικούς σκοπούς απαγορεύεται, εκτός αν γίνεται μέσα στα πλαίσια του περί Ζώων (Έλεγχος Πειραμάτων) Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

Απαγόρευση ορισμένων μεθόδων διατήρησης, διατροφής και αναπαραγωγής ζώων.
41 του 1991.

9.—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί της Βελτιώσεως των Ζώων Νόμου του 1991, Κανονισμοί μπορούν να ρυθμίζουν θέματα αναπαραγωγής που άπτονται αυστηρά της υγείας και ευημερίας των ζώων, και να απαγορεύουν γενικά ή ειδικά τη χρήση ορισμένων βιοτεχνολογικών μεθόδων αναπαραγωγής και αυτοματοποιημένων συστημάτων εντατικής εκτροφής και διατήρησης, καθώς και άλλων παρόμοιων μεθόδων οι οποίες αντιβαίνουν προς στις αρχές της υγείας και ευημερίας των ζώων.

(2) Οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να υπαγάγουν ορισμένες μεθόδους αναπαραγωγής και διατήρησης ζώων κάτω από το καθεστώς εξασφάλισης προηγούμενης άδειας και μπορούν να προβλέπουν μεταβατικές περιόδους έτσι ώστε υφιστάμενες εγκαταστάσεις να μπορούν να εναρμονίζονται σταδιακά με τις νέες απαιτήσεις ή απαγορεύσεις των Κανονισμών αυτών.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ—ΕΜΠΟΡΙΑ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΧΡΗΣΗ ΖΩΩΝ ΓΙΑ ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΙΚΟΥΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

Εμπορία ζώων.

10.—(1) Χωρίς επηρεασμό των λοιπών διατάξεων του παρόντος Νόμου, Κανονισμοί μπορούν να ρυθμίζουν, περιορίζουν ή απαγορεύουν την κατ' επάγγελμα άσκηση της εμπορίας, ενοικίασης ή οποιασδήποτε άλλης παρεμφερούς ενέργειας σε σχέση με ορισμένες κατηγορίες ζώων με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση δραστηκής προστασίας της υγείας και ευημερίας των ζώων αυτών.

(2) Οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να υπαγάγουν την εμπορία, ενοικίαση ή άλλη παρεμφερή ενέργεια σε σχέση με τα ζώα υπό το καθεστώς εξασφάλισης προηγούμενης έγκρισης ή άδειας εκ μέρους οποιουδήποτε ενδιαφερόμενου προσώπου και μπορούν να προβλέπουν τέτοιες μεταβατικές περιόδους, έτσι ώστε υφιστάμενες κατά την έναρξη ισχύος των Κανονισμών επιχειρήσεις ή εγκαταστάσεις που ασχολούνται με τις πιο πάνω ελεγχόμενες ενέργειες να μπορούν να συμμορφωθούν ή να εναρμονισθούν σταδιακά με το εισαγόμενο νέο καθεστώς.

Εκθέσεις κ.λπ. ζώων.

11.—(1) Χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια της αρμόδιας αρχής κανένα πρόσωπο δεν μπορεί να διοργανώνει δημόσιες εκθέσεις και επιδείξεις ζώων ή να εκθέτει ή να επιδεικνύει ζώα στο κοινό για εμπορικούς, διαφημιστικούς ή διακοσμητικούς σκοπούς:

Νοείται ότι η αρμόδια αρχή, πριν εκδώσει τη σχετική άδεια, έχει ικανοποιηθεί ότι λήφθηκαν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα τόσο για την

ευημερία και σωστή μεταχείριση των ζώων όσο και για την παρεμπόδιση εμφάνισης και εξάπλωσης μολυσματικών ή άλλων ασθενειών σε ζώα και ανθρώπους που λαμβάνουν μέρος στις επιδείξεις αυτές.

(2) Αιτήσεις για την εξασφάλιση άδειας δυνάμει του εδαφίου (1) υποβάλλονται γραπτώς στην αρμόδια αρχή και προκειμένου περί ζωολογικών ή πτηνολογικών κήπων ή παρεμφερών διοργανώσεων θα πρέπει να συνοδεύονται από λεπτομερή σχέδια του όλου εκθεσιακού χώρου και του τρόπου διαχείρισής τους, καθώς και από αρκετές πληροφορίες αναφορικά με την οικονομική ενίσχυση ή χρηματοδότηση της εφαρμογής του συγκεκριμένου προγράμματος ή του έργου.

12.—(1) Οποιαδήποτε μεταφορά ζώων πρέπει να διεξάγεται κάτω από τέτοιες συνθήκες, ώστε αυτά να προστατεύονται από άσκοπη ταλαιπωρία και τραυματισμό.

Μεταφορά ζώων.

(2) Κανονισμοί μπορούν να ρυθμίσουν ειδικότερα τη φόρτωση, μεταφορά, εκφόρτωση, παροχή νερού, τροφής και επίβλεψη των μεταφερόμενων ή αποστελλόμενων ζώων, καθώς και τη διαρρύθμιση και κατασκευή των μέσων μεταφοράς.

ΜΕΡΟΣ IV—ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΘΑΝΑΤΩΣΗ ΚΑΙ ΣΦΑΓΗ ΖΩΩΝ

13.—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις του περί Ασκήσεως της Κτηνιατρικής Νόμου, οποιαδήποτε επέμβαση σε ζώο, η οποία εύλογα αναμένεται να προκαλέσει άγχος, αγωνία ή πόνο πρέπει να γίνεται αποκλειστικά και μόνο από κτηνίατρο.

Θεραπευτική αγωγή.

(2) Χειρουργικές επεμβάσεις σε ζώα οι οποίες εύλογα αναμένεται να προκαλέσουν πόνο πρέπει να γίνονται κάτω από συνθήκες γενικής ή τοπικής αναισθησίας, εκτός αν αυτό αντενδείκνυται θεραπευτικά.

(3) Από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου εξαιρούνται οι πειραματικές διαδικασίες που διεξάγονται δυνάμει του περί Ζώων (Έλεγχος Πειραμάτων) Νόμου, όπως αυτός εκάστοτε τροποποιείται ή αντικαθίσταται.

Κεφ. 29Α.

14. Κανονισμοί μπορούν, ειδικότερα, να ρυθμίζουν, να περιορίζουν ή να απαγορεύουν τη διενέργεια ορισμένων μορφών επεμβάσεων σε ζώα με σκοπό την περαιτέρω διασφάλιση της υγείας και ευημερίας των ζώων και μπορούν να προβλέπουν δικαιολογημένες εξαιρέσεις από τις απαγορεύσεις αυτές.

Κανονισμοί αναφορικά με επεμβάσεις σε ζώα.

15.—(1) Η σφαγή ζώων δεν επιτρέπεται να γίνεται, εκτός αν πριν από την έναρξη της αφαιμάξης τα ζώα αναισθητοποιηθούν επαρκώς με την εφαρμογή μιας μεθόδου αναισθησίας η οποία θα συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 16.

Υποχρεωτική αναισθησία.

(2) Στην περίπτωση σφαγής πουλερικών, Κανονισμοί μπορούν να καθορίσουν ως υποχρεωτική την αναισθησία πριν από την έναρξη της αφαιμάξης και μπορούν να περιέχουν τέτοιες ρυθμιστικές ή άλλες διατάξεις, καθώς και μεταβατικές περιόδους, με σκοπό την ομαλή και σταδιακή εξασφάλιση συμμόρφωσης με την υποχρέωση αυτή.

16.—(1) Εφόσον είναι δυνατό, οι χρησιμοποιούμενες μέθοδοι αναισθησίας πρέπει να επιφέρουν άμεσο αποτέλεσμα. Όταν το αποτέλεσμα δεν είναι άμεσο, η χρησιμοποιούμενη μέθοδος πρέπει να είναι ανώδυνη.

Μέθοδοι αναισθησίας.

(2) Ειδικές μέθοδοι αναισθησίας μπορούν να καθορίζονται σε σχέση με διάφορα είδη θηλαστικών, πουλερικών και ιχθύων.

17. Η επείγουσα θανάτωση ή σφαγή ζώων λόγω ασθένειας, τραυματισμού, γήρατος, εξαγρίωσης και άλλων δικαιολογημένων περιπτώσεων, πρέπει να γίνεται κατά τρόπο που να προκαλεί τη μικρότερη δυνατή ταλαιπωρία ή καταπόνηση και λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις των άρθρων 15 και 16.

Επείγουσα θανάτωση ή σφαγή ζώων.

ΜΕΡΟΣ V—ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΑΔΕΣΠΟΤΑ ΖΩΑ

Ελάττωση
του αριθμού
των
αδέσποτων
ζώων.

18.—(1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου σχετικού νόμου, όταν η αύξηση του αριθμού των αδέσποτων ζώων εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία και ασφάλεια, η αρμόδια αρχή μπορεί να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την ελάττωση του αριθμού αυτού στα οικολογικά αποδεκτά επίπεδα και πάντοτε μέσα στα πλαίσια προγραμμάτων που θα εγκρίνονται εκάστοτε από την αρμόδια αρχή.

319 του 1987.

(2) Σε περίπτωση άμεσου κινδύνου εξάπλωσης μολυσματικών ασθενειών που απειλεί είτε τον άνθρωπο είτε τα ζώα, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση στην αρμόδια αρχή να συλλαμβάνει, κρατεί στερώνει ή θανατώνει αδέσποτα ζώα σε εφαρμογή των εκάστοτε ισχυόντων προγραμμάτων δυνάμει του περί Μεταδοτικών Νόσων των Ζώων Νόμου του 1987.

(3) Η σύλληψη, κράτηση, στείρωση ή θανάτωση των αδέσποτων ζώων γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε καθορισμένες διαδικασίες.

ΜΕΡΟΣ VI—ΙΔΡΥΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΑΡΧΙΑΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Εγκαθίδρυση
Επαρχιακών
Επιτροπών
ευημερίας
ζώων.

19.—(1) Για κάθε Επαρχία της Δημοκρατίας εγκαθιδρύεται μια Επιτροπή Ευημερίας Ζώων με σκοπό την υποβοήθηση του έργου των αστυνομικών αρχών και των άλλων αρμόδιων φορέων για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και Διαταγμάτων.

(2) Τα μέλη της κάθε Επαρχιακής Επιτροπής είναι εννέα και διορίζονται από τον Υπουργό από πρόσωπα τα οποία υποδεικνύονται από τους κατά τόπους εγγεγραμμένους συνδέσμους προστασίας ζώων, τις αγροτικές οργανώσεις, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης και τον Παγκύπριο Κτηνιατρικό Σύλλογο.

(3) Ex officio μέλος κάθε Επαρχιακής Επιτροπής είναι ο Επαρχιακός Κτηνιατρικός Λειτουργός που ορίζει ο Υπουργός.

Θητεία
των μελών.

20.—(1) Η θητεία των μελών της κάθε Επιτροπής είναι ζετής· μέλη των οποίων η θητεία έληξε μπορούν, τηρουμένων των διατάξεων του εδαφίου (2) του άρθρου 19, να επαναδιοριστούν.

(2) Οποιοσδήποτε και για οποιοδήποτε λόγο κενούμενες θέσεις στην Επιτροπή πληρούνται με αναπληρωματικό διορισμό για το υπόλοιπο της θητείας της Επιτροπής.

(3) Τα μέλη της κάθε Επαρχιακής Επιτροπής θητεύουν και παρέχουν τις υπηρεσίες τους αφίλοκερδώς και αμισθί.

Τρόπος
λειτουργίας
των Επιτροπών.

21.—(1) Τα μέλη της κάθε Επαρχιακής Επιτροπής εκλέγουν μεταξύ τους τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο, το Γραμματέα και τον Ταμία.

(2) Για την εγκυρότητα των συνεδριάσεων των Επιτροπών απαιτείται να υπάρχει απαρτία. Η παρουσία τουλάχιστο του ενός δευτέρου του ολικού αριθμού των μελών κατά τις συνεδριάσεις συνιστά απαρτία.

(3) Κατά τις συνεδριάσεις των Επιτροπών θα τηρούνται πρακτικά, στα οποία θα καταχωρούνται οι λαμβανόμενες αποφάσεις, περιλαμβανομένου και του σκεπτικού τους, καθώς και οποιοσδήποτε δηλώσεις ή απόψεις ειδικών που καλούνται εκάστοτε να βοηθήσουν το έργο των Επιτροπών. Το σχετικό βιβλίο πρακτικών μπορεί οποτεδήποτε να επιθεωρείται από την αρμόδια αρχή.

(4) Οι αποφάσεις των Επιτροπών λαμβάνονται κατά πλειοψηφία των παρόντων μελών και σε περίπτωση ισοψηφίας ο Πρόεδρος ή, στην απουσία αυτού, ο Αντιπρόεδρος θα έχει νικώσα ψήφο.

(5) Κατά τα λοιπά η κάθε Επαρχιακή Επιτροπή μπορεί να καθορίζει με απόφασή της τον τρόπο λειτουργίας της και τις εσωτερικές της διαδικασίες.

22.—(1) Κάθε Επαρχιακή Επιτροπή, με σκοπό την κάλυψη των δημιουργού-μενων δαπανών λειτουργίας της, θα μεριμνήσει για τη σύσταση ιδίου ταμείου, οι πόροι του οποίου θα προέρχονται αποκλειστικά από δωρεές, εισφορές ή κληροδοτήματα, καθώς και από ετήσιες κυβερνητικές χορηγίες.

Πόροι και
ταμεία των
Επιτροπών.

(2) Η διαχείριση του ταμείου γίνεται υπό την ευθύνη και τον έλεγχο κάθε Επιτροπής, οι δε λογαριασμοί εσόδων και εξόδων υπόκεινται σε ετήσιο λογιστικό έλεγχο, σύμφωνα με τις καθιερωμένες διαδικασίες λογιστικού ελέγχου των βιβλίων και λογαριασμών των νομικών προσώπων δημόσιου δικαίου.

23. Κάθε Επαρχιακή Επιτροπή ασκεί τις ανατεθειμένες δυνάμει του παρόντος Νόμου και των σχετικών Κανονισμών αρμοδιότητες και εξουσίες της εντός των διοικητικών ορίων της κάθε Επαρχίας για την οποία έχει συσταθεί.

Δικαιοδοσία
Επιτροπών.

24.—(1) Κάθε Επαρχιακή Επιτροπή έχει αρμοδιότητα, είτε με δική της πρωτοβουλία είτε εφόσον της ζητηθεί, να συμβουλεύει την αρμόδια αρχή για θέματα προστασίας των ζώων, να εισηγείται σ' αυτή τη λήψη των αναγκαίων νομοθετικών και διοικητικών μέτρων με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της προστασίας και ευημερίας των ζώων και γενικά να βοηθεί την αρμόδια αρχή στην αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και Διαταγμάτων, καθώς και οποιασδήποτε άλλης σχετικής με την προστασία των ζώων νομοθεσίας.

Γενικές
αρμοδιότητες
και εξουσίες
των Επιτροπών.

(2) Κάθε Επαρχιακή Επιτροπή θα παρέχει τη συνδρομή της προς τις αστυνομικές αρχές στη διερεύνηση κάθε περιστατικού παράβασης των προστατευτικών για τα ζώα διατάξεων του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και Διαταγμάτων.

25.—(1) Χωρίς επηρεασμό της γενικότητας των διατάξεων του άρθρου 24, όταν η Επιτροπή θεωρεί ότι υπάρχει εύλογη αιτία να πιστευθεί ότι οποιαδήποτε ζώα υφίστανται ή διατρέχουν κίνδυνο να υποστούν αχρεία στη τλαιπωρία, πόνο ή τραυματισμό κατά παράβαση των επιτακτικών ή απαγορευτικών διατάξεων του παρόντος Νόμου ή των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και Διαταγμάτων που αφορούν την προστασία και ευημερία των ζώων, αυτή έχει εξουσία να επιληφθεί και να διερευνήσει το θέμα αμέσως.

Αυτεπάγγελτη
έρευνα και
έκθεση από
την Επιτροπή.

(2) Υπό το φως της πιο πάνω έρευνας η Επιτροπή, εφόσο αυτό είναι πρακτικά δυνατόν, συμβουλεύει τον ιδιοκτήτη, τον κάτοχο ή τον υπεύθυνο για τη φύλαξη του συγκεκριμένου ζώου ή ζώων και εισηγείται σ' αυτόν τη λήψη των αναγκαίων διορθωτικών ή βελτιωτικών μέτρων της κατάστασης.

(3) Αν ο ιδιοκτήτης, ο κάτοχος ή ο υπεύθυνος για τη φύλαξη του ζώου ή των ζώων παραλείπει αδικαιολόγητα να συμμορφωθεί και να εφαρμόσει τα μέτρα μέσα στα χρονικά όρια που έχει τάξει η Επιτροπή, η Επιτροπή ετοιμάζει σχετική έκθεση για την κατάσταση και τα μέτρα που εισηγήθηκε και την αποστέλλει στις αστυνομικές αρχές, με ταυτόχρονη κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή.

26. Κάθε Επαρχιακή Επιτροπή ετοιμάζει κάθε χρόνο, πριν από το τέλος του μηνός Μαρτίου έκθεση των δραστηριοτήτων της κατά τον προηγούμενο χρόνο, την οποία υποβάλλει προς τον Υπουργό.

Ετήσια
έκθεση.

ΜΕΡΟΣ VII—ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

27.—(1) Πρόσωπο το οποίο παραβαίνει ή ανέχεται, βοηθεί, συμβουλεύει ή εξωθεί άλλο να παραβεί οποιαδήποτε από τις επιτακτικές ή απαγορευτικές

Αδικήματα
και ποινές.

διατάξεις του παρόντος Νόμου ή των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών ή Διαταγμάτων που αφορούν την προστασία και ευημερία των ζώων ή οποιοδήποτε όρο άδειας ή έγκρισης που χορηγήθηκε δυνάμει του παρόντος Νόμου, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση πρώτης καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις 500 λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές και, σε περίπτωση δεύτερης ή μεταγενέστερης καταδίκης, σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις £1.000 λίρες ή και στις δύο αυτές ποινές.

(2) Ανεξάρτητα από την επιβολή των προβλεπόμενων στο εδάφιο (1) ποινών, το εκδικάζον δικαστήριο μπορεί επιπρόσθετα να στερήσει, για όσο χρονικό διάστημα θεωρεί αναγκαίο, τον καταδικασθέντα του δικαιώματος να αποκτήσει, κατέχει ή ανανεώσει οποιαδήποτε άδεια δυνάμει του παρόντος Νόμου ή του δικαιώματος να διατηρεί, συντηρεί, επιβλέπει, κατέχει, χρησιμοποιεί, εμπορεύεται, κυνηγά ή αλιεύει ζώα κατά την έννοια του παρόντος Νόμου. Σε τέτοια περίπτωση, αν το καταδικαζόμενο πρόσωπο έχει στην ιδιοκτησία, κατοχή ή φύλαξη του τέτοια ζώα, το δικαστήριο διατάσσει όπως αυτά σφαγούν, πωληθούν ή άλλως πως διατεθούν μέσα σε τέτοια τακτή προθεσμία όπως το δικαστήριο θα ορίσει στο διάταγμά του.

(3) Σε περίπτωση μη οικειοθελούς συμμόρφωσης του καταδικαζόμενου προσώπου με το διάταγμα του δικαστηρίου, τούτο εκτελείται από την Επιτροπή της Επαρχίας στην οποία ευρίσκονται τα ζώα και, αν χρειασθεί, με τη συνδρομή των αστυνομικών αρχών.

(4) Τα έξοδα εκτέλεσης του διατάγματος του δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (3), βαρύνουν το καταδικαζόμενο πρόσωπο και απαιτούνται ως αστικό χρέος οφειλόμενο προς τη Δημοκρατία.

(5) Δικαστήριο το οποίο έχει διατάξει στέρηση οποιοδήποτε δικαιώματος σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου (4), εφόσον το θεωρεί σκόπιμο, μπορεί να αναστείλει την εφαρμογή της διαταγής αυτής για όσο χρόνο εκκρεμεί έφεση εναντίον της απόφασής του.

Ποινική
ευθύνη
αξιωματούχων
νομικών
προσώπων.

28. Όταν αδίκημα δυνάμει του παρόντος Νόμου, το οποίο έχει διαπραχθεί από νομικό πρόσωπο, αποδεικνύεται ότι έχει διαπραχθεί με τη συγκατάθεση ή ανοχή, ή ότι οφείλεται σε αμέλεια, οποιοδήποτε διευθύνοντος συμβούλου, διευθυντή, γραμματέα ή άλλου παρόμοιου αξιωματούχου του νομικού προσώπου, ή οποιοδήποτε προσώπου το οποίο εμφανιζόταν ότι ενεργεί με οποιαδήποτε τέτοια ιδιότητα, το πρόσωπο αυτό, καθώς και το νομικό πρόσωπο είναι ένοχο του αδικήματος αυτού και σε περίπτωση καταδίκης του υπόκειται στις ποινές που προβλέπει ο παρών Νόμος για το συγκεκριμένο αδίκημα.

Παραγραφή.

29. Ποινική δίωξη για αδίκημα που προβλέπει ο παρών Νόμος δεν μπορεί να χωρήσει μετά την πάροδο ενός έτους από τη διάπραξη του αδικήματος ή έξι μηνών από την ανακάλυψή του από την αρμόδια αρχή, οποιαδήποτε από αυτά ήθελαν συμβεί ενωρίτερα.

Υπερασπίσεις.

30. Σε ποινική διαδικασία για αδίκημα δυνάμει του παρόντος Νόμου αποτελεί υπεράσπιση για τον κατηγορούμενο αν αποδείξει ότι κατά τη διάπραξη του αδικήματος—

- (α) Τελούσε σε υπαλληλική σχέση προς εργοδότη, και
- (β) ενήργησε καλόπιστα υπακούοντας σε οδηγίες ή εντολές που του δόθηκαν από ή εκ μέρους του εν λόγω εργοδότη.

31.—(1) Για σκοπούς εφαρμογής και ελέγχου της τήρησης των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και Διαταγμάτων, η αρμόδια αρχή και οι αστυνομικές αρχές, από κοινού ή ξεχωριστά, έχουν εξουσία να προβαίνουν σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ενέργειες:

- (α) Να εισέρχονται σε οποιαδήποτε υποστατικά στα οποία υπάρχει εύλογη αιτία να πιστευτεί ότι διατηρούνται, εκτρέφονται, σφάζονται ή περιθάλπονται οποιαδήποτε ζώα κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και Διαταγμάτων·
 - (β) κατά την είσοδό τους σε υποστατικά, να συνοδεύονται από ειδήμονες ή άλλα πρόσωπα που θεωρούν αναγκαία στην εκτέλεση των καθηκόντων τους·
 - (γ) να επιθεωρούν, εξετάζουν και ελέγχουν οποιαδήποτε ζώα ή οποιοσδήποτε εγκαταστάσεις και εξοπλισμούς που βρίσκονται στα υποστατικά στα οποία εισέρχονται και να προβαίνουν σε τέτοιες έρευνες και λήψη φωτογραφιών οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για τη διαπίστωση διάπραξης αδικήματος ή παράβασης δυνάμει του παρόντος Νόμου·
 - (δ) να ζητούν από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο των υποστατικών την παρουσίαση για επιθεώρηση οποιωνδήποτε βιβλίων ή εγγράφων τα οποία έχουν εύλογη αιτία να πιστεύουν ότι περιέχουν πληροφορίες σχετικές με το σκοπό της έρευνας που διεξάγουν·
 - (ε) να ζητούν—
 - (i) Από τον ιδιοκτήτη ή τον κάτοχο των υποστατικών, ή
 - (ii) από οποιοδήποτε πρόσωπο που βρίσκεται στα υποστατικά κατά την είσοδό τους, ή
 - (iii) από οποιοδήποτε πρόσωπο για το οποίο έχουν εύλογη αιτία να πιστεύουν ότι έχει απασχοληθεί στα υποστατικά ή είχε σχέση με τις διεξαγόμενες σ' αυτά δραστηριότητες οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια των προηγούμενων τριών μηνών,
 να δώσει οποιοσδήποτε πληροφορίες που μπορεί να έχει ή στις οποίες έχει πρόσβαση και που είναι σχετικές με το σκοπό της διερεύνησης που διεξάγουν·
 - (στ) να παίρνουν από τα υποστατικά και να μεταφέρουν οποιοδήποτε ζώο, αντικείμενο ή δείγμα οποιασδήποτε ουσίας που δυνατόν να απαιτείται για σκοπούς περαιτέρω διερεύνησης ή μαρτυρίας για τη χρησιμοποίησή τους σε ποινική διαδικασία· ή
 - (ζ) να προβαίνουν γενικά σε οποιαδήποτε άλλη πράξη ή ενέργεια που κρίνεται εύλογη και πρόσφορη για την εκπλήρωση των σκοπών του παρόντος Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών και Διαταγμάτων.
- (2) Πρόσωπο το οποίο—
- (α) Εσκεμμένα παρεμποδίζει την αρμόδια αρχή ή τις αστυνομικές αρχές στην εκτέλεση ή άσκηση των δυνάμει του παρόντος Νόμου ή των Κανονισμών καθηκόντων ή εξουσιών τους· ή
 - (β) εσκεμμένα παραλείπει να συμμορφωθεί μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα με οποιαδήποτε οδηγία ή απαίτηση που του δίδεται ή

επιβάλλεται νόμιμα από την αρμόδια αρχή ή τις αστυνομικές αρχές σύμφωνα με το εδάφιο (1) ή

- (γ) χωρίς εύλογη αιτία παραλείπει να παράσχει οποιαδήποτε άλλη βοήθεια ή πληροφορία την οποία εύλογα ζητά η αρμόδια αρχή ή οι αστυνομικές αρχές προς το σκοπό εκπλήρωσης των καθηκόντων τους δυνάμει του παρόντος Νόμου και των Κανονισμών,

διαπράττει αδίκημα και, σε περίπτωση καταδίκης, υπόκειται σε φυλάκιση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις £500 ή και στις δύο αυτές ποινές.

(3) Καμιά διάταξη του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να ερμηνευθεί ότι επιβάλλει σε πρόσωπο την υποχρέωση να απαντήσει σ' οποιαδήποτε ερώτηση ή να δώσει οποιαδήποτε πληροφορία με την οποία θα μπορούσε να αυτοενοχοποιηθεί.

(4) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «υποστατικά» σημαίνει—

- (α) τόπο στον οποίο διεξάγεται οποιαδήποτε επιχείρηση, εμπόριο ή επάγγελμα που έχει σχέση με τη διατήρηση, εκτροφή, αναπαραγωγή, σφαγή ή περιθαλψη ζώων,
- (β) τόπο στον οποίο φυλάσσονται οποιαδήποτε βιβλία ή άλλα έγγραφα που έχουν σχέση με τη διεξαγωγή επιχείρησης, εμπορίου ή επαγγέλματος όπως αναφέρεται στο (α) ανωτέρω,
- (γ) τόπο στον οποίο διατηρούνται, εκτρέφονται, αναπαράγονται, σφάζονται ή περιθάλπονται οποιαδήποτε ζώα,
- (δ) κατοικία εφόσον οποιοδήποτε μέρος της χρησιμοποιείται για σκοπούς διεξαγωγής επιχείρησης, εμπορίου ή επαγγέλματος, όπως αναφέρεται στο (α) ανωτέρω, ή για σκοπούς διατήρησης ή εκτροφής οποιουδήποτε ζώου ή ζώων,

και για τους σκοπούς του όρου αυτού «τόπος» περιλαμβάνει όχημα, πλοίο ή αεροσκάφος.

ΜΕΡΟΣ VIII—ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κανονισμοί.

32.—(1) Το Υπουργικό Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει Κανονισμούς για την καλύτερη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Νόμου, καθώς και για τον καθορισμό κάθε θέματος το οποίο απαιτεί ή είναι δεκτικό καθορισμού.

(2) Ειδικότερα και χωρίς επηρεασμό της γενικότητας του εδαφίου (1), οι Κανονισμοί αυτοί μπορούν να περιέχουν διατάξεις αναφορικά με όλα ή με ορισμένα από τα ακόλουθα θέματα:

- (α) Τη ρύθμιση της εισαγωγής, εκτροφής, ενσταυλισμού, συντήρησης, διατήρησης εκπαίδευσης, μόνιμης σήμανσης και χρησιμοποίησης ζώων οποιουδήποτε είδους ή κατηγορίας για εμπορικούς, ψυχαγωγικούς, διαφημιστικούς σκοπούς ή για σκοπούς αθλημάτων·
- (β) τη ρύθμιση της μεταφοράς ζώων εντός ή εκτός της επικράτειας της Δημοκρατίας για οποιοδήποτε σκοπό ή αιτία·
- (γ) την επιβολή υποχρεωτικής εγγραφής υποστατικών ή χώρων όπου ζώα εκτρέφονται, ενσταυλίζονται, διατηρούνται ή χρησιμοποιούνται για εμπορικούς, ψυχαγωγικούς, διαφημιστικούς σκοπούς ή για σκοπούς αθλημάτων·
- (δ) την αναισθητοποίηση, θανάτωση ή σφαγή ζώων·

- (ε) τη σύλληψη, κράτηση, στείρωση, θανάτωση ή άλλη διάθεση αδέσποτων, εγκαταλειμμένων ή λιμοκτονούντων ζώων και την ανάκτηση από τους ιδιοκτήτες αυτών των σχετικών δαπανών·
- (στ) τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και τα προσόντα των προτιθεμένων να αποκτήσουν ή να διατηρήσουν ζώα κατόπιν αγοράς, δωρεάς, βράβευσης ή άλλως πως·
- (ζ) τη ρύθμιση της εισαγωγής, εξαγωγής ή εμπορίας, καθώς και των προϋποθέσεων διατήρησης, εκτροφής άγριων ζώων σε αιχμαλωσία, περιλαμβανομένης της προϋπόθεσης εξασφάλισης προηγούμενης άδειας για την κατοχή τέτοιων ζώων·
- (η) την επιθεώρηση ζώων και χώρων ενσταυλισμού ή διατήρησής τους σε μόνιμη ή προσωρινή βάση.

33.—(1) Ο περί Προστασίας των Ζώων Νόμος καταργείται από την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου.

Καταργήσεις
και επι-
φυλάξεις.
Κεφ. 47.
Δ.Ν. Τομ. I 79.

(2) Οι περί Προστασίας των Ζώων Κανονισμοί, οι οποίοι εκδόθηκαν δυνάμει του πιο πάνω καταργούμενου Νόμου, θα συνεχίσουν να ισχύουν και μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος Νόμου σαν να είχαν εκδοθεί δυνάμει του παρόντος Νόμου, μέχρις ότου καταργηθούν από Κανονισμούς που θα εκδοθούν δυνάμει του παρόντος Νόμου.

34. Ο παρών Νόμος θα αρχίσει να ισχύει σε ημερομηνία που θα καθορισθεί με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και που θα γνωστοποιηθεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

Έναρξη
ισχύος.